

Viranhaltijapäätös
Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä
Ympäristönsuojelu
Vapaudenkatu 8 B (III-kerros)
98100 Kemijärvi

9.7.2021

Y/23/2021

PÄÄTÖS MAA-AINESLAIN 4 §:N MUKAISESTA MAA-AINESTEN OTTAMISLUPAHAKEMUKSESTA, TAKKULEHTO SALLA

HAKEMUS

Luvan hakija

Hakija: OTSO Metsäpalvelut Oy
Yhteyshenkilö: Valtteri Myllykoski
Osoite: Teknotie 15, 96300 Rovaniemi
Puhelinnumero: +358 (0)40 4825218
Sähköposti: valtteri.myllykoski@otso.fi

Hakemus ja ottamissuunnitelma

Kiinteistötiedot ja ottamisalueen sijainti

Kunta: Salla
Maanomistaja: Hannu Ahola
Kiinteistö ja alue, jota päätös koskee: Vierelä 732-413-10-2, Takkulehto Salla

Otso Metsäpalvelut Oy hakee lupaa kallion louhinnalle Hannu Aholan omistamalta tilalta Vierelä 723-413-10-2 Sallan Oulangan kylässä, Takkulehdon alueella. Maa-aineksen / kallion ottosopimus on tehty määrälle 30 000 m³ vuoden 2023 loppuun saakka.

Maa-aines- ja ympäristölupaa haetaan em. määrälle ja ajanjaksolle, eli kahdeksi vuodeksi. Toiminta on suurimmaksi osaksi kallion louhintaa. Myös kallion päällä olevaa soraista maa-ainesta hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Määrä sisältyy kokonaismäärään 30 000 m³.

Alueen nykytila, luonnonolosuhteet ja maankäyttö

Suunnitellun ottoalueen pohjoisosassa kallio esiintyy paikoin kalliopaljastumina, muualla sitä peittää ohut maakerros. Ottoalue ja sen lähialueet ovat metsätalouskäytössä.

Ottoalueen läheisyydessä olevat rajanaapuritilat ja niiden omistajien yhteystiedot on esitetty liitteenä olevalla kiinteistötietojärjestelmän listalla. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 2,8 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta ottoalueesta, lähimmät loma-asutukset noin 1,4 ja 1,5 km ottoalueen etelä- ja noin 1,8 km sen länsipuolella. Kulku alueelle järjestetään ottoalueen länsipuoliselta metsäautotieltä. Ympäristön tila ja kulureitti ilmenevät sijaintikartasta 9040.1 ja suunnitelmakartasta 9040.2.

Ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue on noin 3,0 km ottoalueen koillispuolella sijaitseva, muuksi pohjavesialueeksi (3-lk) luokiteltu 12732202 Hirviharju. Luonnontilainen

pohjavesipinta on alueella lähellä länsipuolisen suoalueen pintaa, noin 10 metriä suunnitellun ottotason alapuolella, arviolta noin tasolla +170,0(N2000), joten ottoalueen vedet saadaan johdettua alueelta ilman pumppauksia. Maaston yleinen korkeustaso ja pohjavesipinta laskevat alueella länteen. Louhoksesta tulevat vedet tulevat olemaan likaantumattomia eikä kallion kautta purkautuvakaan vesi sisällä haitallisia tai myrkyllisiä aineita. Kallioperä on hakijan tekemien havaintojen perusteella gneissia. Louhokseen ei johdu humuspi-toisia pintavesiä ympäröivältä alueelta, koska pintavalunta tapahtuu suolle päin, ja ylärinteen puolella maasto on suureksi osaksi kalliopaljastumina.

Itä-Lapin maakuntakaavassa alueella ei ole merkintöjä. Karttaote liitteenä. Ei muuta kaavoitusta.

Suunnitellut ottamistoimenpiteet

Haettavan louhinta-alueen pinta-ala on noin 1,47 ha. Ottoalueen eteläpuolista osaa, ja jatkossa koko louhista hyödynnetään tukitoiminta-alueena. Naapuritiloihin jätetään vähintään 30 metrin suojavyöhyke. Otto- ja louhinta-alueen rajaus, ottovaiheet sekä tuleva tilanne on esitetty suunnitelmapiirroksina ja poikkileikkauksina (9040.1 - .4).

Haettava ottoaika on kaksi (2) vuotta ja haettava ottomäärä 30 000 m³. Kallioainekset käytetään murskeina alueen tiestön perusparantamiseen sekä mahdollisesti muihin lähialueen maanrakennuskohteisiin. Louhintasyvyys on 0-8 metriä. Ottoalueelle sijoitetaan korkomerkkejä ottamistason seuraamista varten. Siirrettävä murskausasema sijoitetaan tukitoiminta-alueelle, tilan salliessa ottoalueelle.

Maa-aineksen otto ja jälkihoitotyöt järjestetään siten, että pohjavedelle vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään ja pohjaveteen. Poltto- ja voiteluaineet varastoidaan ottoalueella, joka toimii myös tukitoiminta-alueena. Jos alueella joudutaan säilyttämään työkoneita, säilytysalueiden pohjat tiivistetään moreenilla ja murskattavilla, hienoaainespitoisilla murskeilla ja polttoainesäiliöt sijoitetaan kaksoispohjallisiin suojakaukoihin.

Louhoksen reunat louhitaan noin kaltevuuteen 1:3. Suojauksena käytetään pintamaavalleja ja lohkkareita. Lisäsuojauksena voidaan käyttää lippusiimaa, ellei se ole ongelmallista poronhoidon kannalta. Louhoksen pohja muotoillaan lievästi kaltevaksi alarinteeseen päin, louhintataso on alueen eteläosassa +281,0(N2000), mistä louhoksen vedet johtuvat länsipuoliselle suoalueelle, kuten nykyisenkin rinteiden valumavedet. Pohjoiseen päin louhintataso nousee noin tasolle +282,0(N2000). Kallion rakoilusta louhokseen johtuva vesi voi lisätä pintavaluntaa suolle hetkellisesti jonkin verran, mutta käytännössä suon vesitaloudessa ei tapahdu oleellisia muutoksia.

Turvallisuus- ja liikennejärjestelyt

Kiviainesten louhinta ei saa aiheuttaa tarpeetonta vaaraa ympäristölleen. Tämän varmistamiseksi ulkopuolisia varoitetaan louhoksesta ja louhintatyöstä riittävän tehokkailla merkinnöillä ja suojaamalla louhosmaavalleilla ja lohkkareilla sekä mahdollisesti myös lippusiimoilla.

Kulku alueelle tapahtuu viereiseltä metsäautotieltä. Otso Metsäpalvelut Oy valvoo, että louhoksen reunat sekä aineiden varastointipaikat ovat työturvallisuussäännösten mukaisia. Alueella toimivat urakoitsijat ovat alan ammattilaisia ja osaavat huomioida tarvittavat asiat. Räjähdyksistä ilmoitetaan äänimerkein ja liikennöinti estetään riittävällä suojaetäisyydellä niiden ajaksi.

Toimet ympäristövaikutusten vähentämiseksi

Suunniteltu ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, lähin sijaitsee noin 3,0 kilometrin etäisyydellä. Oton yhteydessä ei pohjavesipintaa alenneta. Louhittavan kallion rakoilussa olevaa vettä purkautuu alueen länsipuolelle, mutta määrä on vähäinen. Suunnitelman mukaisesti toteutettuna ei otolla ole haitallista vaikutusta alueellisestikaan pohjaveden määrään tai laatuun, koska vedet johtuvat samaan suuntaan kuin luontaisestikin, eikä kaivantoon sijoiteta humuspitoisia maa-aineksia tai muutoin pohjavettä mahdollisesti pilaavia aineksia. Oton vaikutuspiirissä ei ole pohjavedenottoa tai yksityistalouksien kaivoja. Lähin suojelualue, SPAFI / SACFI1301403 Suksenpaistama - Miehinkävaara, sijaitsee noin 6,5 km etäisyydellä, eikä toiminnalla ole siihen vaikutusta.

Louhos sijaitsee syrjäisellä alueella, joten merkittäviä maisemallisia haittoja ei aiheudu. Melun leviämistä vähennetään sijoittamalla varastokasat louhoksen eteläpuoliselle tukitoiminta-alueelle. Louhoksen reunat vähentävät melun leviämistä muihin suuntiin ainakin rikotuksen osalta, mikäli murskauslaitokselle on toiminnan edetessä tilaa louhoksessa, myös sen osalta.

Ottoalueella ei ole tavattu sellaisia erityisiä, suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristö tulisi säilyttää ottotoimintaa rajoittamalla.

Louhoksesta johdettavasta vedestä / maaperästä otetaan häiriötilanteessa (esim. polttoainevuoto) näytteitä, jotka toimitetaan hyväksytyyn laboratorioon analysoitavaksi. Häiriötilanteista ilmoitetaan välittömästi palo- ja pelastusviranomaisille sekä lupaviranomaisille.

Toiminta on keskimääräisiin louhoksiin nähden pienimuotoista ja lyhytaikaista, koska louhintaa suoritetaan vuoden 2023 mennessä yhteensä noin 1 – 2 kuukautta. Lastauksia ja kuljetuksia suoritetaan satunnaisesti, todennäköisesti ne ajoittuvat muutamaan yksittäiseen jaksoon. Kuljetusmatkat ovat lyhyitä, koska kiviainek- sia käytetään pääasiassa lähialueen metsäautotieverkoston kunnostukseen.

Maisemointi ja alueen jälkikäyttö

Koska louhos sijaitsee rinteessä, siihen ei lopputilanteessa muodostu vesiallasta. Lopputilanteessa louhos metsitetään tai sen annetaan metsittyä luontaisesti. Metsittymistä voidaan edistää käyttämällä alueelta kuorittujen pintamaiden lisäksi alueelle muualta tuotavia pintamaita.

Kaivannaisjätteen jätehuolto

Kaivannaisjätteen laji	Arvio kaivannaisjätteen kokonaismäärästä (m³ -ktr)	Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely
Pintamaa	5000-7000	pintamaat käytetään maisemoinnissa kasvukerrokseen
Seulontakivet ja lohkat	5-10	Isoimmat kannot murskataan pintamaihin tai vietään energiantuotantoon

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 19.3.2021 (Y/23/2021).

Kuuleminen

Hakemuksen vireillä olosta on kuulutettu yleistiedoksi antona Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) verkkosivuilla 7.4.2021 -14.5.2021. Asiakirjat ovat olleet nähtävillä Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla sekä Sallan kunnan teknisessä toimistossa kuulutus-aikana.

Asianosaisina on kuultu naapurikiinteistöjen omistajia.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen ja Lapin Maakuntamuseon lausunto.

Lapin ELY-keskus on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon (12.5.2021):

ELY-keskuksen lausuu asiasta seuraavaa:

Lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-ainelain 3 §:n mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi, ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti, eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan myös huomioon maa-ainelain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut ehdot, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristöministeriön oppaan Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväan käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24) mukaan ottamisalueen sijoittumisessa tulee ottaa huomioon riittävät suojaetäisyydet muun muassa asutukseen ja tiestöön.

Ympäristölupaa on haettava myös, kun murskaus ja louhinta kestää yli 50 vrk/koko suunniteltu toimintaikä.

Pohjavesi ja arvokas geologinen kohde

Suunniteltu ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä arvokkaalla geologisella kohteella.

Asutus

Ottoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole vakituista asutusta.

Kaavoitus

Voimassa olevassa Itä-Lapin maakuntakaavassa alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) sekä matkailun vetovoima-alueeksi ja matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeksi. Alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa.

Luonnonsuojelu

Suunnitellulla maa-ainesten ottoalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (1097/160) liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä ja liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja. Ottoalueella ei ole myöskään luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien tai II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja eikä suurten petolintujen pesäreviirejä (22.4.2021, Lajitietokeskus).

Lähin suojelualue Natura 2000-alue Suksenpaistama - Miehinkävaara (SACFI1301403) sijaitsee 6,5 km etäisyydellä luoteessa. Natura 2000-alue on aluetypiltään sekä SAC, erityisten suojelutoimien alue (luontotyyppialue) että SPA ja erityinen suojelualue (lintualue). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan etäisyydestä johtuen heikentäviä vaikutuksia ei kohdistu alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin.

UKK-reitti, joka lisäksi on Euroopan kaukovaellusreitti (E10), sijoittuu noin 1,3 km koilliseen ja Tervalammen etelärannan taukopaikalla on kota. Meluvaikutukset ovat vähäisiä eivätkä ennalta arvioiden aiheuta vähäistä melua suurempaa haittaa retkeilijöille. Retkeilyreitintä käyttö lienee kohtuullisen vähäistä.

Suunnitellun kalliokiven louhinta-alueen itäpuolella noin 800 m etäisyydellä Sallatunturi – Hautajärvi - Ruka moottorikelkkailureitti (maastoliikennelaki 13 §). Kalliokiven ottoalueen syvyys on 8 m, joten toiminnan aikainen suoja-aita tai maavalli (lohkareista, pintamaista) on tarpeen, ettei moottorikelkat vahingossa putoa ottoalueen jyrkänteeltä.

ELY-keskus katsoo, että maa-aineksen ottaminen voidaan toteuttaa niin, että siitä ei aiheudu maa-ainelain 3 §:n mukaisia haittoja. Lupaharkinnassa on kuitenkin otettava huomioon jäljempänä esitetyt asiat.

Pohjaveden pinta ja laatu

Maa-ainesten ottamistoiminta tulee suorittaa niin, ettei pohjaveden pinnan taso pysyvästi muutu, ja ettei siitä aiheudu pohjaveden laadun vaarantamista.

Pintavedet

Ottamisalueen pohja tulee kallistaa niin, että myös mahdollinen veden virtaus laskeutusaltaaseen voidaan suorittaa keskitetysti. Mikäli laskeutusallasta tarvitaan, tulee laskeutusaltaasta lähtevien ojien vesiä tarkkailtava, jotta mahdollinen veden samentuminen ulkopuolella oleviin vesistöihin estettäisiin. Laskeutusaltaaseen johdettavien vesien laatua tulee myös tarkkailla ylivirtaamakausiin keväällä ja syksyllä. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta. Vesinäytteistä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: antimonipitoisuudet, sameus, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä

öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön.

Melu/Pöly

Murskauslaitoksessa melua synnyttää erityisesti esimurskaus ja seulat. Sijoittamalla murskauslaitos mahdollisimman alhaiselle tasolle ja suojaavien maastomuotojen taakse sekä sijoittamalla murskeiden varastokasat meluesteeksi murskauslaitoksen ympärille voidaan meluhaittaa laskea. Liikenteestä aiheutuvaa pölyämistä esiintyy lähinnä lämpimänä vuodenaikana ja kuivalla säällä, joten pölyämisen ehkäisy edellyttää kulkuteiden kastelua. Pölypäästöjä syntyy eniten murskausprosessin eri vaiheissa ja sen leviämistä on estettävä mahdollisuuksien mukaan kastelemalla käsiteltävä materiaali. Pölyämistä voidaan myös estää pitämällä puotamiskorkeudet mahdollisimman pieninä.

Ottamistoiminta

Myös turvallisuuskohdat tulee ottaa huomioon siten, ettei työaikana ole jyrkkiä luiskia. Räjähälytyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua.

Ottamisalueen suojaetäisyydet

Vakiintuneen käytännön ja ympäristöministeriön uuden maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten tehdyn oppaan 2020:24 "Maa-ainesten kestävä käyttö" suositusten mukaan tulisi jättää seuraavat suojaetäisyydet:

- naapuritilan rajaan; vähintään 10 m
- asuttuun rakennukseen; vähintään 100 m kallionottamisalueella (vähintään 500 m, jos alueelle tulee murskaamo)
- maantielle; vähintään 50 m tien keskilinjasta

Jälkihoitotoimet

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotoimien suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväan käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24.) Luvassa tulee yksilöidä jälkihoitotoimenpiteet. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen. Jälkihoito on tarkemmin käsitelty oppaan liitteessä nro 7 "Ottamistoiminnan jälkihoito, kunnostus sekä jälkikäyttö." Luiskat tulee muotoilla alueen turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi, kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi.

Lopuksi

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat. Lisäksi Lapin ELY-keskus korostaa ottamisen vaiheistamista ja huolellista toimintakulttuuria.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset sekä asiakirjojen täydennykset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19.3§). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä.

Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Lapin Maakuntamuseo on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon (14.4.2021):

Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta. Otso Metsäpalvelut Oy hakee maa-aineslupaa kallion louhimiseen Sallan kunnan Oulangan kylässä Takku-lehdon alueella kiinteistöllä 723-413-10-2 (Vierelä). Haettavan alan pinta-ala on noin 1,47 ha. Lupahakemusalueella ei ole ollut aikaisempaa maa-ainestenotto-toimintaa. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta museolain (314/2019) 7 §:n mukaisena alueellisena vastuumuseona.

Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä verkossa osoitteessa:

<https://www.savukoski.fi/ymparistoterveydenhuolto/hallinto/kuulutukset/liitteet/>.

Hakemuksenalainen alue sijaitsee Sallan kunnan eteläosassa noin 7,7 km Hautajärvestä koilliseen. Alueelta tai sen lähistöltä ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintökohteita, jos kohta alueeseen ei liene ole koskaan kohdistunut arkeologisia selvityksiä.

Hakemuksen kohteena olevan alueen arkeologinen potentiaali arvioidaan verrattain vähäiseksi. Kyseessä on supra-akvaattinen alue, joka ei ole sijainnut muinaisrantojen läheisyydessä. Suunniteltu maanotto sijoittuu topografisesti pääpiirteittäin jyrkkäpiirteiseen maastoon eikä se sijaitse välittömästi Takkulehtoa ympäröivien soiden reunassa, mistä muinaisjäänösten löytyminen olisi todennäköisempää.

Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan maanotolle ei ole osoitettavissa muinaismuistolain (295/1963) mukaista estettä.

Lapin maakuntamuseo kuitenkin muistuttaa, että muinaismuistolain 1 §:n mukaisesti, on muinaisjäännökseen kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla myönnettyä lupaa kielletty. Tätä kieltoa ei kumoa minkään muun lain nojalla myönnetty lupa, kuten maanottolupa. Täten muinaismuistolain 14 §:n mukaisesti, jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavaataan kiinteä muinaisjäännos, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ kohteen luona keskeytettävä välittömästi ja löydöstä on viipymättä tehtävä ilmoitus joko Museo-virastolle tai alueellisen vastuumuseon (Lapin maakuntamuseo) arkeologille. Niin ikään muinaismuistolain 16 §:n mukaisesti, jos alueelta löydetään muinaisesineeksi epäilty esine, tai sellaisen katkelma,

on kaivuu paikalla lopetettava välittömästi ja otettava viipymättä yhteys joko Museovirastoon tai alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Lapin maakuntamuseolla ei ole asiasta muuta huomautettavaa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty kuulemisaikana muistutuksia eikä mielipiteitä.

Vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen lausunnoista. Hakija on antanut lausunnoista seuraavan vastineen 25.5.2021:

Otso Metsäpalvelut Oy:llä ei ole huomauttamista em. lausuntoihin.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

OTSO Metsäpalvelut Oy:lle myönnetään maa-ainelain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen tilalle Vierelä RN:o 732-413-10-2 suunnitellulle sora- ja kalliialueelle 30 000 m³otr ottomäärälle. Ottamisalue on kooltaan 2,37 ha mutta otto keskitetään 1,47 ha alueelle. Lupa myönnetään hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaisesti sekä seuraavin lupamääräyksin.

Lupamääräykset

1. Ottamislupa myönnetään yhteensä sora- ja kalliokiviainekselle yhteensä 30 000 k-m³ kokonaisottomäärälle. Lupa on voimassa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta vuoden 2023 loppuun. **Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 31.12.2023.**
2. Ennen ottamistoiminnan aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten suorittamiseksi **4284 €:n suuruinen vakuus** (MAL 12 § ja MAL 21 §). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta luvan voimassaoloajan yli, eli 1.7.2025 asti.
3. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan, että lupaehtojen edellyttämät valmistelevat toimenpiteet on tehty.
4. Ottamisalue on merkittävä maastoon riittävän selvästi vahinkojen estämiseksi. Ottamisalueen maisemointilouhintaa tulee mahdollisuuksien mukaan tehdä ottamisen edetessä. Louhintakertojen välisenä aikana alueella ei saa olla 1:1 jyrkempiä ottorintuuksia tai louhos tulee suojata aitaamalla poroverkkoaidalla/vast. tai yhtenäisellä vähintään 1,8 metriä korkealla maavallilla tai lohkareilla. Ottamisalueen reunat tulee merkitä reunapaaluin. Aitojen ja merkintöjen tulee olla riittävän korkeita, jotta ne voi havaita myös talvella maan ollessa lumipeitteinen. Alueelle tulee asentaa korkomerkki. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä ja oikein sijoitettuja jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan. Alueen merkitsemiseen ei saa käyttää lippusiimoja.
5. Alueen vierestä kulkevan tien turvallisuudesta tulee huolehtia ottamisen kaikissa vaiheissa. Tienluisikan kaltevuutena saa olla tien puoleisella sivulla enintään 1:3 tai ottoalue tulee suojata maavallilla tai muulla vastaavalla esteellä. Ottotoiminnan aikana tielle tulee asettaa maa-ainesten ottotoiminnasta kertovat varoitusmerkit.
6. Ottamistoiminnassa ja maa-ainesten varastoinnissa tulee noudattaa seuraavia suojaetäisyyksiä:
-naapurikiinteistöön 30 metriä

-tien keskilinjaan 12 metriä.

7. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Jälkihoidon yhteydessä nämä pintamaat tulee levittää takaisin ottamisalueelle.
8. Pohjaveden päälle on jätettävä kauttaaltaan vähintään yhden (1) metrin suojaava puhdas maakerros. Ottotaso tulee tarvittaessa nostaa, mikäli pohjavesihavainnot antavat siihen aiheutta.
9. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohjaveden tai pintavesien pilaantumista.
10. Ottamisalueelle kerääntyvät vedet tulee käsitellä ensisijaisesti pintavalutuksella. Ottamisalueen pohja tulee kallistaa niin, että mahdollinen veden virtaus voidaan suorittaa keskitetysti tarvittaessa rakennettavaan laskeutusaltaaseen. Mikäli laskeutusallasta tarvitaan estämään kiintoaineksen kulkeutuminen, tulee laskeutusaltaasta lähtevien ojien vesiä tarkkailla, silmämääräisesti vesiensuojelurakenteiden jälkeen ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin alapuolisen vesistön samentumisen estämiseksi. Laskeutusaltaasta johdettavien vesien laatua tulee myös tarkkailla murskaus- ja louhintavuosina syksyllä otettavasta vesinäytteestä. Vesinäytteestä on tutkittava ainakin seuraavat ominaisuudet ja aineiden pitoisuudet: antimonipitoisuudet, kiintoaine, kokonaistyyppi, ammoniumtyppi ja nitraattityppi, pH, kloridi, sähkönjohtavuus, CODMn, rauta, sulfaatti ja arseeni sekä öljyhiilivedyt (C10-C40). Näytteenoton yhteydessä on mitattava virtaama. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vetymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön sekä viereisiin tiloihin.
11. Öljyjen ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta, jotta maaperä tai pohjavesi ei likaantuisi. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi toiminta-aikojen ulkopuolella on kielletty. Autojen ja koneiden pesu ja muu huolto kuin toiminnan kannalta välttämättömät korjaustoimenpiteet on alueella kielletty. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.
12. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on maa-ainesten ottoalueelle varattava riittävästi imeytysmateriaalia sekä tarvittavaa kalustoa vuotojen leviämisen estämiseksi.
13. Jos öljyä tai muuta pohjaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja pelastuslaitokselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi.
14. Maa-ainesten ottamisen loputtua alue on siistittävä ja sinne pystytetyt rakennelmat purettava. Alueen seinämät tulee porrastaa tai loiventaa rinteiksi. Rinteiden kaltevuuden tulee olla pääsääntöisesti 1:3 tai loivempia, kuitenkin enintään 1:2 kaltevuudessa. Rinteiden muotoiluun voidaan käyttää alueelta poistettuja pintamaita. Alueen pohjalle voidaan muodostaa kumpareita tai harjanteita lisäämään pinnanmuotojen vaihteluita. Pohjan muotoilussa tulee ottaa huomioon sade- ja sulamisvesien johtaminen pois alueelta riittäväillä kaltevuuksilla. Pintamaat tulee palauttaa alueelle lupamääräyksen nro 7 mukaisesti. Mikäli alue ei metsity luonnollisesti, tulee sinne istuttaa riittävä puusto alueelle tyyppillisiä puulajeja käyttäen.
15. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista lopputarkastusta.
16. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.
17. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-ainelain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

18. Luvan käsittelystä peritään lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen taksan mukainen tarkastusmaksu. **Tarkastusmaksu on 1140 euroa.** Valvontamaksu peritään vuosittain voimassa olevan taksan mukaisesti.

PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ottamistoiminta tai sen järjestely ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamis- ja maisemointisuunnitelman, joten lupa ottamiseen on myönnettävä.

EU:n kaivannaisjätedirektiivi koskee myös maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottotoimintaa. Hakija on esittänyt kaivannaisjätesuunnitelman.

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 11 §:n mukaan ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

ELY-keskuksen antama lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 1, 8, 10, 14 ja 17. Lapin Maakuntamuseon lausunnossa ei esitetty lupamääräyksiin vaikuttavia huomioita.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräys 1

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Lupa on myönnetty sille määräajalle ja kokonaisottomäärälle, joita hakija on esittänyt.

Lupamääräys 2

Vakuudesta on annettu määräys maa-aineslain 12 §:n ja 21 §:n perusteella. Vakuuden suuruuden laskemiseen käytetään voimassa olevaa taksaa. Vakuuden suuruus lasketaan seuraavalla kaavalla:

Otettava maa-ainemäärä x **0,035 euroa/m³** + ottoalueen pinta-ala x **0,22 euroa/m²**

Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteenä.

Lupamääräys 3

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 4-6

Määräykset on annettu ulkopuolisten turvallisuuden varmistamiseksi ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi. Alueen vierestä kulkevaan yksityistiehen on määrätty Yksityistielain 5 §:n 2 momentin 2) kohdan mukainen suojaetäisyys.

Lupamääräys 7

Pintamaiden varastoinnista on annettu määräys mahdollisimman hyvän maisemointituloksen turvaamiseksi. Pintamaiden sijoittamisesta alueen eteläpuolelle määrätään ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaisen velvollisuuden ympäristön pilaantumisen rajoittamisen toteuttamiseksi.

Lupamääräys 8

Määräys suojaetäisyydestä pohjaveteen on annettu pohjaveden pilaantumisen tai sen riskin välttämiseksi.

Lupamääräykset 9 ja 10

Hakija ei ole hakemuksessaan esittänyt yksityiskohtaista suunnitelmaa vesien johtamisesta. Vesien johtamisesta ei saa aiheutua alapuolisten vesien samentumista tai muuta vesistön pilaantumista.

Lupamääräykset 11-13

Määräykset öljyjen ja muiden ympäristölle vaarallisten aineiden käsittelystä, häiriötilanteisiin varautumisesta sekä toiminnasta mahdollisten päästöjen yhteydessä on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi ja viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi. Toimintaa koskee ympäristönsuojelulain 16 §:n mukainen maaperän pilaamiskielto ja 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

Lupamääräys 14

Lupamääräys on annettu alueen maisemoinnin toteuttamiseksi niin, että lopputuloksena muodostuu ympäröivään luontoon ja maisemaan sulautuva kokonaisuus, eikä alueesta aiheudu haittaa tai vaaraa siellä liikkuville.

Lupamääräys 15

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 16

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 13 a §:n perusteella.

Lupamääräys 17

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 23 a §:n ja maa-ainesasetuksen 9 §:n perusteella.

Lupamääräys 18

Lupamääräys perustuu maa-aineslain 23 §:ään. Maksua määrättäessä sovelletaan voimassa olevaa taksaa. Voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti Maksu määräytyy otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 300 euroa, sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-aineksen yksikkötilavuutta kohti 0,019 euroa. Maksuun lisätään asianosaisten kuulemisesta perittävä maksu, 50 euroa/asianosainen ja kunnallisen ilmoituksen maksu 70 euroa.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 5 - 6, 10 - 13 a, 23 ja 23 a §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6-7 ja 16-17 §

Yksityistielaki (560/2018) 5 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6 -9 §,

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (379/2008) 4 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätöksen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen muutoksenhakupäivä on 15.8.2021.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään (MAL 19 § 2 mom.)

- Hakijalle

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan (MAL 19 § 1 ja 3 mom)

- Julkisella kuulutuksella viranomaisen ja kunnan verkkosivuilla
- Lapin ELY-keskukselle
- Asian käsittelyn yhteydessä kuulluille asianosaisille

PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ:

VS. Ympäristötarkastaja Kaisa Soppela

DELEGOINTIPÄÄTÖS:

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta 25.3.2021 § 25.

Kaisa Soppela
vs. ympäristötarkastaja
9.7.2021 Kemijärvi

LIITTEET

Liite 1 Vakuuksien käsittelyn periaatteet
Liite 2 Valitusosoitus

PELKOSENNIEMEN-SAVUKOSKEN KANSANTERVEYSTYÖN KUNTAYHTYMÄ

Ympäristöterveyslautakunta 26.2.2019 § 14

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankin tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallinen ja suositeltavin vakuuden muoto

- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (12) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa

- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisien vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvanvaraisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

Valitusoikeus

Maa-aineslupaa koskevan hallintovalituksen saa tehdä

- 1) asianosainen;
- 2) kunnan jäsen;
- 3) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;
- 6) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika 30 päivää. **Viimeinen muutoksenhakupäivä on 15.8.2021.**

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, joksi katsotaan seitsemäs päivä siitä, kun päätöstä koskeva kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla.

Valituskirja

- Valituskirjelmässä on ilmoitettava
- Valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- Päätös, johon haetaan muutosta (alkuperäinen tai jäljennös)
- Miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- Muutosvaatimuksen perusteet

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisesti.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 260 €. Tuomioistuinmaksu- laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.